

bukla

Brezplačna revija
o dobrih knjigah.

leto 13/št. 132-133

maj-junij 2017

www.bukla.si

Ker zgodbe navdihujejo ...

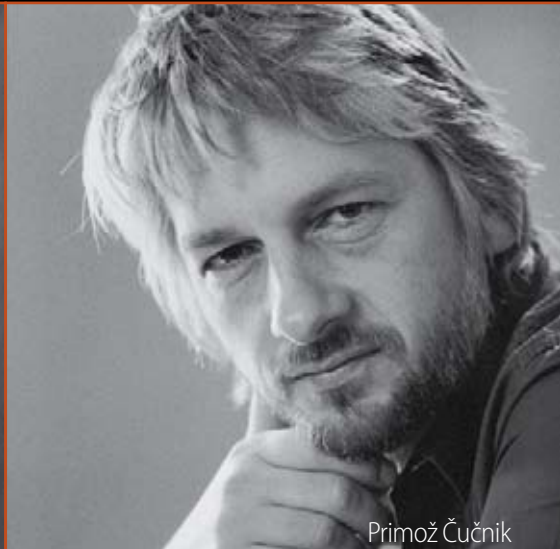
Intervjuji: Nataša Konc Lorenzutti, Manica K. Musil, Jože Hlebš, Ičo Vidmar, Tjaša Koprivec in Rok Zavrtnik

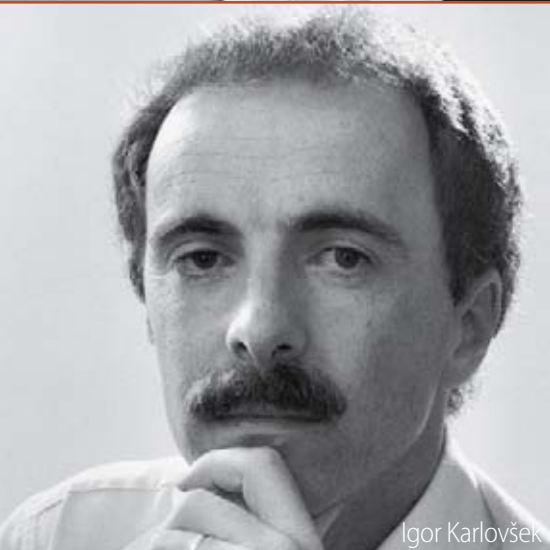
Andrej Capuder

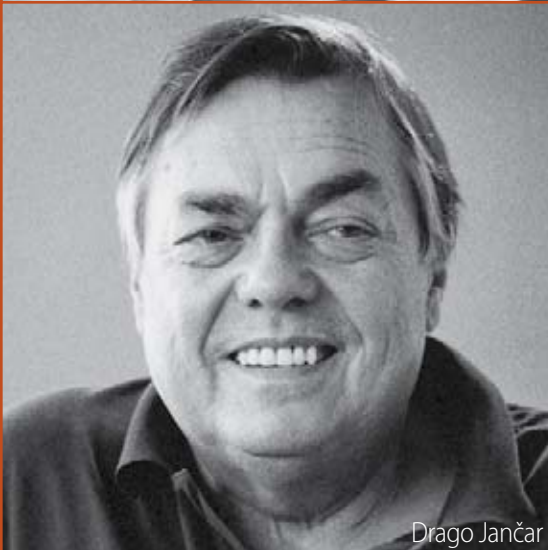
Neli Kodrič Filipič

Primož Čučnik

Igor Karlovšek

Drago Jančar

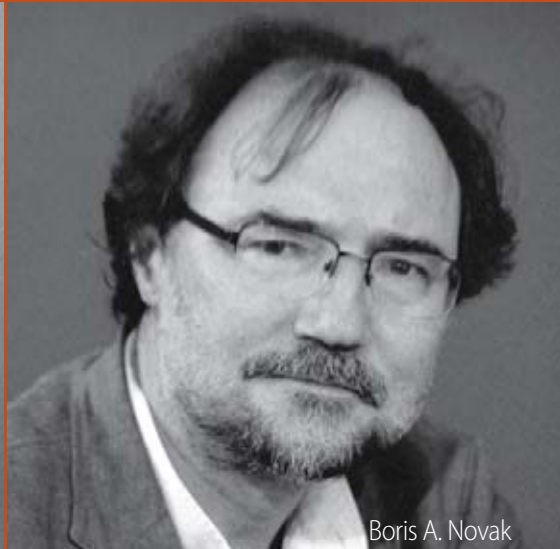
Majda Koren

Suzana Tratnik

Feri Lainšček

Boris A. Novak

Fotografije Tihomirja Pinterja iz knjige **PORTRETI SODOBNE SLOVENSKE LITERATURE (1991–2016)**

IZDAJATELJ

UMco, d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana
Telefon: (01) 520 18 39,
Faks: (01) 520 18 40
bukla-urednistvo@umco.si
ISSN: 1854-3359

UREDNIŠTVO in PISCI

Odgovorni urednik: Samo Rugelj
Kreativna urednica: Renate Rugelj
Jezikovni pregled: Tine Logar

Pisci: Sabina Burkeljca, Jedrt Jež Furlan, Iztok Ilich, Klara Jarc, Sonja Juvan, Aljaž Krivec, Pia Marincelj, Renate Rugelj, Samo Rugelj, Vesna Sivec Poljansek, Kristina Sluga, Žiga Valetič

Gostujoči pisci:

Manica Ferenc, Anamarija Gruden, Iztok Ilc, Tilka Jamnik, Simona Kopinšek, Manca Košir, Tanja Tuma, Darja Lavrenčič Vrabec

Strip:

Živa Šorn

OBLIKA in PRIPRAVA

Oblikovanje in prelom: Aleš Cimprič
Organizacija tiska: Merima Jular s. p.
Natisnjeno v Evropski uniji.
Fotografije na naslovnici: Tihomir Pinter, z dovoljenjem Fit media

OGLASNO TRŽENJE

Renate Rugelj
Telefon: (01) 520 18 31,
GSM: 031/688 590

Brez pisnega dovoljenja izdajatelja je vsaka javna priobčitev, predelava ali uporaba vsebine prepovedana. Vse pravice pridržane! Pisci in kolumnisti izražajo svoja mnenja in ne nujno mnenja uredništva.

LEGENDA KRATIC

m. v. – mehka vezava
t. v. – trda vezava
pt. v. – poltrda vezava

bukla

Brezplačna revija o dobrih knjigah.

Izdajo te publikacije je sofinancirala Javna agencija za knjigo Republike Slovenije.

bukla plus

Sofinancer projekta »Berimo Slovence v BukliPlus« je Ministrstvo za kulturo RS.

www.bukla.si

Četrstoletni portret slovenske literature

Samo Rugelj

Pred dnevi je prek Kolpe prišla do nas vest, da se bo po večletni agoniji najverjetneje sklenila pot Algoritma, ene največjih sodobnih hrvaških knjižnih založb. Popotresni sunki predvidenega stečaja bodo za našo južno sosedo precej boleči, saj ostaja nerazjasnjeno tako to, kaj se bo zgodilo z več kot 250-imi zaposlenimi na založbi in v knjigotrški verigi, ki je štela več kot trideset knjigarn, kot tudi z dolgom, ki je do zdaj narasel na več kot pet milijonov evrov. Ko sva se o tem pogovarjala z znanim slovenskim založnikom, je nastali položaj inteligentno komentiral takole: »Lahko smo veseli, da smo na tej strani Kolpe!«

Še kako prav ima. Potem ko je Hrvaška še pred dobrim desetletjem veljala za propulzivno knjižno državo, v kateri je v najboljših časih cvetela prodaja knjig ob časopisih (naklade teh knjig so bile še posebej visoke zato, ker tam večino časopisov prodajo v kioskih in preberejo ob jutranji kavi) in tudi običajne knjižne izdaje, ki so jih prodajali v vse večjem številu knjigarn ter takrat še brez davka na dodano vrednost, se je ta zgodba o uspehu v zadnjih letih precej sesula. Lanski pozorni obiskovalci zagrebškega knjižnega sejma smo tako lahko samo žalostno hodili od stojnice do stojnice in ugotavljali, kako malo knjig je izšlo tam v prejšnjem letu.

Propad Algoritma ni edini aktualni udarec za založnike hrvaških knjig. Pod vprašajem je tudi močna mreža kioskov Tisk Media, ki še posebej v majhnih krajih – najdete jih tudi po vsej hrvaški obali – nadomeščajo knjigarne kot prostor za nakup knjig. Lastnik te mreže pa je nihče drug kot Agrokor, za katerega vemo, da ga čaka veliko prestrukturiranje, ki ne bo potekalo brez žrtev in bolečih posledic. To ne bo samo prehlad, to bo huda gripa.

Hrvaški založniki so več kot očitno soočeni s prav posebnim izzivom: kje naj, potem ko izdajo knjige, te sploh še hitro in učinkovito prodajajo ter v vsaj približno doglednem času iz njihove prodaje prejmejo tudi denar, ki jim omogoča nadaljnje poslovanje. To je vprašanje, na katerega bodo morali intenzivno odgovarjati že v naslednjih mesecih, za katere so, tako kot je v navadi že dolgo časa, pripravili široko polletno ponudbo knjig.

Na tej točki je seveda na mestu vprašanje, v čem je slovenski založniški trg robustnejši od hrvaškega, da je, kljub temu da je bil manjši, manj poškodovan uspel previhariti največje valove gospodarske krize. Odgovor je večplasten, najbrž pa se skriva v nekaj močnih in samostojnih založniških sistemih, ki so stabilno delovali vsa zadnja leta, k čemur je pripomogel tudi vsaj približno uravnotežen model javnega sofinanciranja produkcije knjig in knjižne ter bralne kulture (JAK) in seveda tudi njihovega odkupa (knjižnice).

A to je samo ena, poslovna in javna plat te založniške medalje. Obstaja tudi druga, precej pomembna: ta je ustvarjalna, avtorska in obenem pogosto tudi entuziastična. Vse to se morda najlepše razkrije v knjigi *Portreti sodobne slovenske literature 1991–2016*, ki je nedavno izšla pri celjski Fit medii. To podjetje že dolgo navigira tudi Veronikino nagrado (za najboljšo pesniško zbirko), knjiga pa je pravi balzam za oči in dušo, tako da so nekateri portreti iz nje, z dovoljenjem založnika in avtorja, tokrat našli pot tudi na našo naslovnico. Portretirance zanj smo izbirali med ti-

stim, ki imajo v tej pomladi kakšno novo knjigo, za vse pa je žal premalo prostora.

Koncept velike črno-bele monografije je preprost in učinkovit: s sliko in besedo predstaviti slovenske literarne nagrajence v četrstoletnem obdobju po osamosvojitvi. Za sliko je bil (v veliki večini primerov) odgovoren fotografski mojster Tihomir Pinter, po osnovni stroki sicer farmacevt (tako kot avtor tega uvodnika), po kulturnem učinku pa predvsem fotograf, ki je poleg drugih (tudi knjižnih) projektov v zadnjih desetletjih s svojo estetsko postavitvijo fotografsko portretiral mnoge slovenske umetnike.

Tokrat so to književnice in književniki. Za besedo so poskrbeli izseki iz pogovorov z nagrajenimi avtorji, pri čemer so njihovi portreti opremljeni s kratkim (ustvarjalnim) življenjepisom ter podatki o njihovih ključnih delih in nagradah.

Kar dobimo, je unikaten dokument nekega časa, literarna kronika in pregled najbolj izpostavljenih knjižnih ustvarjalcev v prvih 25-ih letih naše lastne države. In to je tisto, čemur včasih pravijo, da je naše največje bogastvo: ljudje, ki pišejo in s svojim pisanjem puščajo ne samo sled, temveč z njim vplivajo, spreminjajo in preobrazajo svoje bralce, s tem pa tudi našo družbo.

Nekateri od portretirancev so ovešeni z nagradami in imajo za seboj obširen in raznovrsten opus. Spet drugi so do zdaj prejeli le po eno, ki je nagradila njihova pisateljska, pesniška, esejistična ali pa dramska prizadevanja. Nekateri od njih so nas pred časom že zapustili in lahko o njihovi živi podobi razmišljamo le še v preteklosti. Spet drugi so šele v cvetu zrelosti – pred njimi in nami je še marsikatero njihovo delo. Vsem pa je skupno, da so pisali ali pa še pišejo.

Portreti sodobne slovenske literature od Aleša Bergerja do Vlada Žabota tako niso samo koncentrat sodobne slovenske knjižne moči in tistega, kar smo Slovenci v obliki besed zmogni spraviti v svet. Ta knjiga je tudi svojevrsten amulet, h kateremu se gre zateči v primeru, ko koga kdaj obidejo dvomi, da je slovenska literarna produkcija v težavah ali celo v krizi. Ne samo njihove besede, tudi njihovi obrazi pričajo o tem, da se v ustvarjalnem smislu ni bati za prihodnost slovenske knjige.

Kaj se bo z njimi dogajalo pri prodaji na knjižnem trgu, pa je že druga zgodba.